

گه پيکيتري سه ماي کازمي له گهل ماره گان

01-01-2021

نووسه ره گان

ناوه ندى ليکولينه وهى رووداو

کورتە : له ماوهى شهش مانگدا، مسته فا کازمي سه روک وه زيران، بو دووهمجار له گهل ميليشيا چه کداره گانى شوينکته وهى ئيراندا کهوته کيشمه کيش، به لام ئەمجاره يان زياتر له کوتايى حوزه يران، جولاندى هيز و هه ره شه و گوره شهى توندى تیکهوت .

لەماوەی شەش مانگدا، مستەفا كازمی سەرۆك وەزیران، بۆ دووهمجار لەگەڵ میلیشیا چەكدارەكانی شۆینكەوتەتی ئێراندا كەوتە كێشمەكێش، بەلام ئەمجارەیان زیاتر لەكۆتایی حوزەیران، جۆلاندنی هیز و هەپەشە و گۆرەشە توندی تێكەوت . تێكچوونی ئەمجارەیی نیوانی سەرۆكەوێزیران و میلیشیاكان كە پێشتر خۆی بە"سەماکردن لەگەڵ مار" ناوی نابوو، لەگەڵ بزوتنەوێی عەساییدا بوو كە دووهم میلیشیای پالیشتیکراوە لەئێرانەو لەدوای كەتیبەكانی حیزبۆللا. تۆمەتەكەش تێوگەلانی یەكێك لە كادیرەكانی ئەم بزوتنەوێیە رادیکالە شیعەییە (حسام زریجاوی) لە سەرکردایەتیکردنی هاوئێشتنی 21 موشەك بەرەو بالیۆزخانەتی ئەمەریكا لەناوچەتی سەوز كە رەهەندێکی گەورەتر لەجوغرافیای رەوشی ناوخوای عێراقی هەبێ و بەشێكە لە گرژییە هەریماوەتی و نیو دەهۆلەتیبەكانی نیوان تاران و واشنتۆن لە رۆژەلانی نیوهراسەت. هەرەوھا لە كاتیكیشدابوو كە عێراق خۆی بۆ هەلبژاردنیکی پێشوەختە ئامادە دەكات (حوزەیرانی 2021)، پەرلەمان و شەقامەكەشی لە مشتومڕی شیکردنەوێی لێكەوتەكانی قەیرانی دارایی و دابەزاندنی بەهای دینار بەرامبەر دۆلار دان. كەلەكەبوونی ئەم هەموو دۆسیە تێكچڕاوەش زیاتر رەووشەكە بەرەو ئالۆزی و ئاروونی دەبات.

حكومەت پالیشتی سیاسی و پەرلەمانی بەهیزی نییە، لەژێر گوشار و لەباردۆخیکی دژواردا؛ كۆنترۆلکردنی چەك بەشێکی سەرەكیە لە كارنامەكە، سەرچاوەی شەرعیەتە سیاسی و ئەخلاقیەكەشی دەرھاوئێشتەكانی "راپەڕینی تشرینی 2019" یە كە سەرەكیترین دروشمی وەرگرتنەوێی نیشتمانی بوو لە گروپە نادەهۆلەتیبەكان. جگە لەوێش، گوشاری زۆری دەرەكی لەسەرە بۆ ئەوێ سنۆرێك بۆ پالەوانبازی میلیشیاكان دابنێت كە هێرشێ سەر بالیۆزخانەكانیان كردوو بە دەسكەوتی گەورە بۆ خۆیان. كاتیكیش حكومەت رووبەرپووی بزوتنەوێی عەسایب بووبوو، خەریكبوو بەغدا بێتە گۆمی خۆین و پێكدادان. بەدوای گرژییە ئەمنیەكانیشدا هەپەشە "ئاباوەكانی" كەتیبەكانی حیزبۆللا بەسەرداھات، لەسایە ئەم بارودۆخەشدا حكومەت خۆی لە دوورنیانیکی یەكلاكرەویدا بێنوو؛ یان دووبارەبوونەوێ سینیاریۆی ناچاربوون بە ئازادکردنی كادیرەكە عەسایب و پێنج گیراویتری هاوئەلی لەچەشنی ئازادکردنی 14 لە چەكدارەكانی حیزبۆللا لە هاوینی رابردوو كە بە رووداوی (ئەلبوعیسە) ناسراوە، یان پێداگری لەسەر پاراستنی لانیكەمی شكۆی خۆی و دیاریکردنی هێلی سووری بارودۆخ و كەشی هەلبژاردنە چاوەروانكراوەكانی حوزەیرانی 2021 كە پێشھاتێکی جومگەییە بۆ هەموولا.

ھەندێك لە ئامازە و دەرەنجامەكان ئەو دەردەخەن، ئەگەرچی حكومەت بەشێوھەبەکی خێرا و بنجێر دۆخەكە پێ كۆنترۆلنەكرا، بەلام بەراورد بە گەری یەكەم ھەندێ بەرھووێشچوونی بەدەستھێنا، كە دەكرێت بەمجۆرە دیاری بكرێت:

- سەرۆكەوێزیران خۆ بێدەنگکردنی لەھێرشە موشەكییەكان تێپەران، ئەمەش نەرتی حكومەتەكانی پێشوو بوو لە سەرچەم ھێرشەكانی سەر ناوچەتی سەوز، ھەرەوھا بەشێوھەبەکی راستەوخۆش بزوتنەوێی عەسایبی خستە بەر بەرپرسیاریتی تۆمەتی ھێرشکردنە سەر بالیۆزخانەتی ئەمەریكا، ئەمەش رەنگە کاریگەری زۆری ھەبووبێت لە گۆڕینی تۆنی لێدوان و گوتاری عەسایب كە ئیدانەتی ھێرشکردنە سەر بالیۆزخانەتی ئەمەریكایان كرد و ئەوێشیان راگەیاندا "ناكریت تاسەر بەغدا بەدەستی گروپی چەكدارەوێ بێت"، ھەرەوھا خۆیان لە گروپە چەكدارە رادیکالەكانیتری شیعە بێتەری كرد. ئەم نەرتی بێدەنگی شكاندنە ئەگەرچی لاوازی و پاشەكشی زۆری دەهۆلت بەرامبەر جوولە و توانای لۆجستی میلیشیاكان دەردەخات، بەلام ھەنگاویك پێشترە لە چاوپۆشی، جگە لەمەش ھەندێك بۆچوون باس لەو دەكەن ئەم ئیجراكردنە لەبەرژوونەندی میلیشیاكان نییە لەكاتێكدا كە بەرەو ھەلبژاردن دەپۆن و ناچاری و پێداویستیە ئەمنی و سیاسیەكانی ئێران ناچاری كردوون كاری سەرەپۆیی و سەرکێشانە بكەن .

- سەرباری ئەوێ وھا راگەبەنرا كە كادیرە پێشكەوتووھەكە عەسایب رادەستی ئاسایشی ھەشدی شەعی دەكرێت و كۆپی بەلگەنامەپەكیش لەمبارەپەوێ دەزی پێكرا، بەلام ھەر زوو وەزارەتی ناوخوای عێراق ھەبوونی رێكەوتنی لەو چەشەنە رەتكردەوێ، جگە لەوێش باوھەری زال ئەوێ و ئەو دەستگیركراوانە ھێشتا ھەرلای حكومەت بن، و تەو دانپێدانانەكانیشیان بەلگەپەکی یاسایی بیزاركر دەبێت بۆ عەسایب لەم قوناغەتی ئێستادا، بەتایبەت كە ئەم بزوتنەوێیە لە ئێستادا جگە لەحكومەت بەرەپەكیتری شەری ھەبە لەگەڵ شەقامی شعی بەھۆی ئەوێ لەگەڵ ھەشدی عەتەبەكان "ھەشدی سیستانی" بەرپەكەوت، ئەوێش كاتیك قەیس خەزەلی ئەمینداری عەسایب، ھەشدی عەتەبەكانی بە پڕۆژەپەکی ئیسرایلی و ئەمەریکی لەقەلەمدا، بەمەش كەوتە شەپ لەگەڵ یەكێك لە پایە بەھیزەكانی پێرۆزی لە دنیا شیعەدا كە ھەشدی نەجەف و كەربەلاپە.

ئەو ھەوالتەتی لە كۆبوونەوێ و دیدارەكانی كازمیەوێ دەیان كردوو باس لە خۆشحالی و متمانە بەخۆبوونی ناوبرا دەكەن لەپاش گرژییەكانی بەغدا، بەلام دەسكەوتێك ئەگەر بەدەستھاتبێت لەم پووبەرپووبوونەوێی دوا، چەند فاكتەرێکی یارمەتیدەری ھەبوو،

لهلايهك له دوا رۆژگارەكانى ويلايهتى تره مپدا ئيران خوازيارى بهريهككهوتنى كهوره نيهه لهگهه له مەريكا چ له ريگهه خۆي و چ له ريگهه
باله سهربازيهكانيهوه ، جگه لهههئى جموجولى بهرتەسك بۆ خۆ ويناكردن وهك بههيز و خاوهن كارتى گوشار، لهلايهكيتر سهدرديهكان
دريغيان نهكرد له پالپشتى ههلوپشتى حكومهت بهرامبەر چهكدارهكان تا ئاستى داواكردنى راگهياندى باري نااسايى له بهغدا ، يان
جهختكردنهوه له دوورخستنهوهى بهغدا دهكات له مهترسى و گرژى ئەمنى و هيرشى رۆكيت ، لهمهش گرنگتر سهدر ههه بهمدوايپانه
پهياميكي بيزاركهه بهزمانهكانى فارسى و ئينگليزى ناراستهه تاران و واشنتۆ كرد بۆ دوورخستنهوهى شههركانيان له بهغدا كه ئەمهش
لهپهنا پالپشتيه مهدهنى و دهولهتى و دههكويهكاندا رۆلى زۆرى ههيه لهدابينكردنى پشتيوانى بۆ حكومهت، ئەگههچى سهدرديهكان
لهبهه دهسكهوتى خويان و دوژمنايهتى كۆنيان لهگهه لهسايبدا كرديان .